

KURJER LITEWSKI

w WILNIE dnia 14. Marca V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d 3 Marca. Litewsko Wilenski Gubernator cywilny aktualny stanu konsyliarz Bagmewski na własną prośbę uwalnia się od służby, przez wzgląd na 33 letnie oney przedłużenie z pensją połowy gaży według rangi iego. Stanu konsyliarz Mordwinow także z pensją połowy gaży. Doktor Łukaszewicz w czasie bitwy pod Preussisch Eylau odbierając kontuzję w głowę wzrok utracił; temu naznaczona pensya dożywotnia 600 rubli. Zarządzający 3 ekspedycją departamentu wewnętrznego stanu konsyliarz Awcow uwalnia się od obowiązku z rangą aktualnego konsyliarza stanu i pensją 2400 rubli. Marszałkowi Gubernii Mohilewskiej i całej szlachcie oświadczone ukontentowanie najwyższe, iż pieniądze należące ze skarbu za konie do parku artylleryi z uprzężą dostawione i do Nieświża przyprawione, ustąpili na milicyą, przydając tę do innych wielu ofiar obywatelskich. Koniuszemu Muchanowi za utrzymany porządek w iego wydziale. Dano 12 letnią dzierżawę dóbr Blinten w Kurlandyi Podpółkownikowi Brewern, który w bitwie pod Friedland nogę utracił. Na drodze prowadzącej z Petersburga od Aborfors opłatę od koni przez obywatelów dostarczanych podwyższono.

Za najwyższym rozkazem Minister woieny Graf Arakczew donosi Maiorowi Bystramowi skarżącemu się, iż włóścianie Wilenskiej Gubernii z Gulbina w lesie od niego arendowanym pod opieką półku ułanów Litewskiego przybiwszy leśniczego, gwałtem uprowadzili 90 wozów drzewa, żołnierze zaś pomienionego półku samowolnie biorą włóściańskie konie dla przejazdu, biąc ludzi nie dających, prośba nie przyjęta, ponieważ według uczynioney indagacyi skarga Maiora Bystrama pokazała się nie sprawiedliwą.

NEAPOL d. 12 lutego. Wiadoma dziś jest przyczyna, dla której wojska Francuzkie w zimowey porze z leż swoich ruszone były. Uprzedził innych wodzów iako najbliżey stojący z dywizją swoją G. Regnier. Angliacy i Sycylii-czykowie nie sam tylko zamek Scylla trzymali w Calabryi; miasto Reggio było w nieprzyjacielskiej mocy. D. 1 lutego wodz Francuzki ukazał się przed murami onego, i znalazłszy załogę podobno nie gotową do obrony szturm przypuścił; po krótkim odporze Regnier wszystko bagnetem pokonał; tysiąc ieńców poymał, 67 Officyerów 42 działa ciężkie zdobył; reszta ludu śpiesznie uciekła na statki u brzegu stojące; z tych koralet Angielska nie mogąc rychło oddalić się na głębiny jest zabrana, znalazło się na niej 200 Anglików z Kapitanem okrętowym Glaston. Wprzód

niewo ci nieprzyjaciele w liczbie 600 lądowali między Cannatello i Giovanni; lecz w bliskości straż utrzymujący Kapitan Livron 62 półku piechoty Francuzkiej, bronil się naprzód tak uporczywie, później na zdumiałych Anglików natarł tak odważnie, że ci w rozsypkę idąc biegli pędem do brzegu, gdzie ich wielu zatoneło, nie mogąc rychło dostać się na okręta od brzegu oddalone. Po tych korzyściach Francuzcy wodzowie przystępują do oblężenia zamku Scylla; w Reggio zdobyte działa tam przeprowadzić kazano. Król Józef rozkazał ze skarbu koronnego wydać po 130 t. dukatów na opatrzenie szpitalów, mając wzgląd że dobra do nich należące przez niepilną administracyą, naybardziej dla ciągłych prawie rewolucyi od r. 1798 mając zmniejszone dochody, potrzebom chorych i ubogich nie mogą wystarczyć.

RZYM d. 15 lutego. Przybycie wojsk Francuzkich do nas nie było niespodziane; od kilku tygodni rząd uwiadomiony o tém co nastąpić miało, czynił gotowość do przyjęcia gości; Kamera Apostolska 72 t. sztuków wylieżyła. Dziś liczymy w samym Rzymie 10 t. Francuzów, 30 t. jest rozłożonych w całym państwie Kościelnym, naybardziej w portowych miastach, Anconie, Sinigaglia, Civitavecchia, Ostia, Anzo, Tertaccia, innych kilku; co widząc nie ieden rozumie, iż przyczyną wprowadzenia do nas armii tak liczney być musi chęć szkodenia handlowi Angielskiemu, ażeby przez porty Papiezske ten nieprzyjaciel towarów i produktów swoich do Włoch nie mógł wprowadzać. Innych pobudek domyślać się nie chcemy, zostawiając objaśnienie tajemnic politycznych czasowi. Ociec S. dwie już wielkie rady odprawił ze wszystkimi Kardynałami, po których zakończeniu posłał gońców do Paryża. G. Miollis X. Borghese i Lucianowi Buonaparte dał straż honorową; w reszcie żadnych nie czynił odmian, nie wprowadził nowości, do rządu się nie mieszał, karność ścisłą zachowując; przykładna panuje zgoda między żołnierzem Francuzkim, Rzymskim, i ludem. Ambassador Imperatora Napoleona Alquier zawczora prezentował Oycu S. G. Miollis i cały sztab iego, wszyscy łaskawie byli przyjęci, za co imieniem towarzyszków komendant złożył naygłębsze podziękowanie Piusowi 7.

GENUA d. 15 lutego z Toulonu ważną wiadomość odbietamy. Rząd Francuzki umyśliwszy zebrać w tym porcie wielką flotę, i tey użyć na oczyszczenie od Anglików morza śródziemnego, rozkazał Admirałowi Lallemant eskadrę z Rochefort wyprowadzić; ten szczęśliwy człowiek zbliżył się do Cadix, zciągnął do siebie Hiszpańskie

i Francuzkie okręta tam uzbroione, przeszedł ciążną Gibraltarską, zabrał jeszcze Hiszpańską eskadrę z Carthageny, i zawinął do Toulonu. Widział lub nie płynącego Admirał Purwis, niewiadomo, to pewna że nie ścigał. Zprzymierzona flotta stawiając na miejscu wyznaczonym, znalazła Admirała Gantheaume przysłanego z Paryża; ten stanu konsyliarz, Prezydent w morskim rady wydziale znaiomy być zaczął od onego czasu, kiedy Napoleona Imperatora z Egiptu powracającego stawiał na brzegu Francuzkim; teraz wyznaczony wodzem najwyższym całej floty opuścił Toulon d. 8, i poszedł iak słyhać do Sardinii albo Sycylii. Tak wierzyć każą doniesienia prywatne; trzeba zaczekać urzędowych; ponieważ liczymy bardzo wielu, którzy nie wierzą przeysciu Gibraltarskiej ciążny, połączeniu 4 eskadr i przysłemu naiechaniu wysp pomienionych; gdyby iednak rzecz stała się iak wyżej opisano, wątpić nie trzeba że Lord Collingwood znajdzie się w niebezpieczeństwie oczywistém; okręta jego są rozrzucone po całym Archipelagu, zamykając porty Tureckie; nieprzyjacielska zaś flotta mieć może posiłek znaczny z Genui, Wenecyi, Corfou.

WIEN d. 5 Marca. Professorowie w Akademii miasta Węgierskiego Pesth, Schwanner i Schedius w nadgodę wydanych dzieł pożytecznych o Statystyce tego Królestwa i innych otrzymali od Cesarza złote tabakiery białantowane, z przyłączonemi listami Prezydenta Kanceliaryi nadwornej Summerau, który gorliwość ich i pracę uwielbia.

Listy Rzymskie donosząc o wkroczeniu wojska Francuzkiego przydają, iż Officyerowie staneli w domach obywatelskich, żołnierze w obszerniejszych klasztorach; wkrótce ma nastąpić ostateczne urządzenie krainy Włoskiej, i ogłoszenie iakiego losu na przyszłość Etrurya spodziewać się powinna. Od wyjazdu Królowey Regentki do Hiszpanii handel zupełnie upadł w Liwornie, same tylko statki Amerykańskie czasem do portu wbiegają. Słyhać że flotta Hiszpańsko Francuzka niedawno z Toulonu wysłana 24 t. żołnierza wysadzić ma do Sycylii; tego zaś nie wzięła w portach z których wyszła, lecz znajdzie w Neapolitańskich, gdzie od kilku tygodni czyniono gotowość wszelką do tej wyprawy.

LONDYN d. 13 lutego. Lord Trafalgar syn iedyny Hrabiego Nelson, synowiec Admirała chwalebney pamięci, umarł w młodym wieku; smutny ociec nie mając innego potomstwa podał proźbę Królowi, ażeby wszystkie tytuły domu jego, dobra oyczyste, nabyte, od wdzięcznego narodu darowane rycerzowi zwycięzcy, mógł przenieść na siostrę.

Jak ściśle są zamknięte porty Europejskie w tych kraiach gdzie stoi żołnierz Francuzki, wodem niech będzie co się dzieie w Hollandyi. Admiralicya nasza kilka razy posyłała do Texel statki z pismami zciągającemi się do zamiany ieniców, ich potrzeb, innych okoliczności z woyny wynikłych; nie tylko żadnego nie wpuszczili do

portu Hollendrzy, ale nawet listow nie przyieli.

Oblężenie Gibraltaru chociaż iest trudne, niepodobne nie będzie, myśli o tém nieprzyjacieli; tym końcem zapewne zgromadzą się w prowincjach Hiszpańskich woyska Francuzkie, których wodzowie Moncey i Dupont opuściwszy niedawno Valladolid i Vittoria do Madritu poszli, gdzie Król Katolicki wiele swoich półków zgromadził; ztąd wszystkie razem pośpieszyć powinny przez Andaluzję do szturmowania skały niedobitey. Margrabia La Romana dowodzący 20 t. Hiszpanów w Niemczech, opuściwszy Hamburg uda się do obozu S. Rocha na kommendę ziomeków swoich; czyli dywizya jego Hannover wypróżniając powróci do oyczyny, niewiadomo.

Ważność wyspy Madeiry poznaiemy doskonale, gdyśmy zaieli; kraj szczupły corocznie produktów swoich wysyła za granicę za 200 t. FS. rząd Portugalski na załodze tu nie trzymał nad 150 żołnierzy, lecz milicya 4 t. zbroynych wynosiła. Wysp Antylskich Duńczykom odiętych handel iest znaczniejszy. G. Bowyer przed podpisaniem kapitulacyi pozwolił komendantom przysłać na flotę Officyerów, którzyby morską i lądową potęgę Anglików przeyrzawszy wierną o niey sprawę dając, naczelników swoich uwolnili od surowey odpowiedzi przed oyczyną za słabą osad obronę. Warunki tej kapitulacyi są zyskowne dla przemysłu, handlu, własności, religii mieszkańców. Na pomienionych wyspach znaleziono armat 223. w portach okrętów kupieckich 80; żołnierze Duńscy, proch, amunicye, magazyny, towary zdobyte nie są wyszczególnione.

LISBONA d. 3 lutego. Ustawa G. Junot względem narzuconey na Portugallię kontrybucyi 100 mill. franków czyli na monetę krajową rachując 40 mill. kruzadów, te zawiera ciekawsze przepisy. Zapłacone summy wraz po wkroczeniu woysk Francuzkich potrącone będą z ogółu; kontrybucya w 3 terminach ma być zapłacona równemi częściami, 10 Marca, 1 Maia, 1 Sierpnia. Kupcy, Bankierowie, arendarze dochodów skarbowych przyłożą 6 mill. kruzadów; srebra kościelne w d. 14 będą oddane do skarbu, który o wielości odebranego zaświadczy. Arcy Biskupi, Biskupi, Prałaci, przełożeni zakonów płci oboiej iezeli mają dochodu 16 t. kruzadów zapłacą 2 trzecie części, iezeli więcey 3 czwarte; o dochodach swoich wczesne oświadczenie przed Ministrami uczyniwszy. To samo rozumieć trzeba o Kommandorach 3 orderów woyskowych i Maltańskiego. Trzymający dobra i dochody koronne dwakróć więcey dadzą niż wynosi roczna ich opłata. Lecz natychmiast wszyscy kontrybucyą zkładający w opłacie podatków zwyczajnych ulgę otrzymają. Płacić ieszcze należy od pojazdów, koni iezdnych, sług, domów po miastach. Prowincya Beira którey mieszkańce podczas ciągnienia armii wiele szkodowali, od płacenia 2 trzecich części kontrybucyi wolną będzie. Kupcy w magazynach mający towar i produkt Angielski mogą wszystko przedawać, byleby po wyprzedaniu woięśli do skarbu część trzecią pierwiastkowej onych ceny,

iąką sami zapłacili nieprzyjacielowi. Do opłaty należą bractwa duchowne i świeckie, z równymi warunkami względem wielości dochodu i przyszłej ulgi w podatkach.

COPPENHAGA d. 1. Marca. Z portów Szwedzkich Gothemburga, Elfsborg, Marstrand, Landsrona wiadomość mamy, że okręta liniowe Angielskie, fregaty tegoż narodu i mniejsze statki nowo przybyłe, czyli też dawniej tam zostawione przez Admirała Gambier znajdując się w blizkiem niebezpieczeństwie zguby nieuchronnej, ponieważ w tych dniach wypadły nadzwyczajne mrozy, które lodem otoczyły niespodzianie statki one; w samym Elfsborgu jest ich 9, między którymi 2 trzypiętrowe, w drugich portach mniej albo więcej; w Marstrand i Landsrona Szwedzi uzbraiać zaczęli pilnie flotę galerną narodu swego, w Carlsronie okręta liniowe i fregaty. Potęga lądowa Gustawa Adolfa ma być rozłożona sposobem następującym. W Finlandyi 17 t. pod G. Klingspor; w Scanii 8800 pod G. Toll; w Gothemburgu 8 t. pod G. Vegesack, w Stocholmie 3 t. w Ostrogothii 5 t. ku granicom Norwegii 3 t.; co rozumieć się ma o żołnierzu regularnym, milicye nie są zwołane. W Scanii znajduje się między innymi regiment nowo zaciągnięty przez X. Pienne emigranta Francuzkiego ledwie głów 140 liczący.

Następca tronu z Kiel powróciwszy podniósł na stopień Generała en chef, GL Fryderyka Landgraffa Haskiego i GL. Wackenitz. GM. Munich Telleqswist, Bulow, Ahlefeldt zostali GL. Sąd wojskowy na nieszczęśliwych obrońców Coppenhagi wyznaczony jeszcze postąpił nie wiele w swoich czynnościach, i niewiadomo jak prędko da wyrok. Ciaśnina Sund lodem pokryta jest tak mocnym, że bez niebezpieczeństwa może każdy śmiało przechodzić z Selandyi na brzeg Szwedzki; przeprawa na Belcie większym jest trudniejsza. Szef gwardyi G. Baudissin prezentował Królewiczowi żołnierza z półku swojego, który wynalazł machinę zdolną w krótkiej chwili zniszczyć okręt wojenny; rozmawiał z nim długo następca tronu, odpowiedzi jego uznał za rozsądne, oświadczył ukontentowanie, model machiny wspomnianej do Admiralicji zanieść kazał. Chociaż nie widzieliśmy iey opisanie, rozumiemy że różni się od machiny Amerykanina. Fulton od strażu podwodnego nazwaney. Król Szwedzki niedawno z Gripsholm przybył do Stocholmu; w tej stolicy raz pierwszy otworzono dla publiczności galeryą więcej 200 pięknych obrazów liczącą, między temi kilkanaście najprzedniejszych. Kompania wschodno Indyjska Duńska nie mogąc handlu prowadzić, 4 okręta swoje ofiarowała rządowi do użycia przeciw nieprzyjaciółom; każdy z nich na fregatę przerobiony nosić będzie po kilkadziesiąt armat 36 funtowych. Następca tronu oświadczywszy wdzięczność kompanii, owe statki uzbroić, ludem doświadczonym opatrzyć kazał, i najważniejszych Kapitanów komendantami naznaczył.

Na obronę portu naszego, gdyby raz jeszcze

przez Anglików miał być szturmowany, są uzbrojone 3 wielkie pływające batterye. Bataliony milicyi do wojsk regularnych teraz wcielone wynoszą głów 36 t. z których 24 t. w Selandyi, Fionii, Jutlandyi, 12 t. w Sleswiku i Holsztynie. Biskup Selandyi Balle, który przez lat wiele był Theologii Professore w Akademii tutejszej, został uwolniony od obowiązku z pensją dożywotnią. Król Krystyan 7 nie powróci do stolicy przed zakończeniem wojny. Wielu Kupców Duńskich ukarano surowie iż utrzymywali zakazane związki handlowe z Anglikami. Publiczność Duńska przeczytawszy w Parlamentowych dziennikach, co Ministrowie nieprzyjacielscy mówili o gotowości znalezionej u nas do wyprawy morskiej, głośno uczynili odezwę do świadectwa posła Brytannii W. u nas Garlicke w zupełnym przekonaniu że ten mąż sprawiedliwy i rzetelny naszą niewinność okaże. Duńskim żołnierzom którzy ospy naturalnej nie mieli, Krowią wszczepić kazało. Kilkunastu Kapitanów i szyprow Duńskich uciekło z Gibraltaru do Algesiras, okręta swoje zostawiając w nieprzyjacielskiej mocy; powiadają wszyscy, że z naszymi ieniami Anglicy źle się obchodzą, ledwie kilka funt chleba dając matkom na tydzień, starszyźnie nic zgoła.

PARYZ d. 27 lutego. Murat W. X. Berg i Clivii nie do państw swoich w Niemczech, lecz do Bayonne pojechał, z kąd uda się do Madritu za korpusami Marszałka Moncey i G. Dupont; wkrótce ważnych doniesień z tamtąd oczekiwać trzeba, o przyszłym oblężeniu Gibraltaru głośniej mówić zaczęto; iakoteż o blizkich odmianach we Włoszech; po wkroczeniu G. Miollis do Rzymu liczni gońce do Paryża przybywają. Kardynał Legat Caprara opuściwszy naszą stolicę pospieszył nagle, do Oyca S. niosąc zlecenia najważniejsze; na miejscu swoim zostawił Nunciusza Genga. Konkordat dla kościołów Katolickich w związku Reńskim dokończony być musi, ponieważ X. Prymas oddał się ztąd do Frankfortu. Oddał temu Francya Hrabstwo Hanau własność niegdy Elektora Hesse Casselskiego; ten kraj urodzajny ma 20 mil kwadratowych, mieszkańców 61 t. Żydów 1600. Wice Connetable X. Neufchalel Berthier zaślubia Xiężniczkę z domu Bawarskiego. Małżonka X. Ahremberg, P. Tascher dał Napoleon podarunki wynoszące więcej 2 mill. franków; sam zaś ma otrzymać dobra znaczne w Niemczech, i rozszerzyć swoje dzierżawy w związku Reńskim, którego jest członkiem. X. Łabanowi Rostowskiemu, który traktat podpisywał w Tilży, Monarcha Francuzki posłał w upominku kosztowny serwis porcellanowy. Imperator Jmé Rossyiski darował tabakierę 60 t. franków szacowaną Marszałkowi Kellerman, za iego troskliwość w opatrywaniu ieniców, gdy kommanderował w Moguncyi; inne tabakiery z równego względu otrzymali G. Duprat i lekarz Wedekin.

Pisma Bawarskie uwielbiają nieskończenie dobrotliwy i opatrny rząd Króla Maxymiliana; gdziekolwiek bawi Monarcha, zawsze jest otoczony gminem ludu swojego, z którym zwykł poufa-

rozmawiać, pytając się każdego o familię, gospodarstwo, stan, i potrzeby. Chociaż nad wszystko kładzie rycerskie rzemiosło, i czasu łoży wiele na ćwiczenia wojskowe, te nic iemu nie przeszkadzają do innych zabaw; głośnym iest protektorem nauk i uczonych, czego dał świetny dowód fundując nad inne bogatą Akademię w Wurtzburgu, gdy ieszcze tam panował przed Presburskim traktatem; wątpić nie trzeba, iż wkrótce Bawarya będzie źródłem, z którego oświecenie wypłynie do Niemiec południowych.

Donieśliśmy o klęsce straszliwej która port Cherburg dotknęła, fale morskie nie wzruszyły wprawdzie tamy gruntowney, lecz zupełnie ziośły twierdzę na niey postawioną, która imie Napoleonowej miała. W nayokropniejszym zdarzeniu dozorca robot portowych Trigan chcąc ratować 500 ludzi pod okiem iego na tamie ginących, musiał naprzód wplaw iść do małego statku; który przyprowadziwszy na miejsce ni-bezpieczeństwa i trwogi, z niesłychaną pracą blisko 50 ludzi na nim umieścił, z własnego ciała most im czyniąc, po którym wszyscy szczęśliwie przeszli. Po 12 godzinnem usiłowaniu wszystkich zdrowo stawił na lądzie. Pragnął ieszcze ratować kommandanta batteryi Trui; ten Officyer 12 godzinami przed burzą zprowadził do siebie z małoletnich synów, i razem zginął z nimi dobrowolnie, gdyż mógł ratować się sam ieszcze, lecz nieszczęśliwych odstąpić nie chciał. G. Latour Maubourg Senator w tych stronach kommandujący doniósł o wszystkiem co się stało Kancelarzowi legionu Lacepede, przez którego uwiadomiony Napoleon Imperator wspomnianego Trigan krzyżem orderowym ozdobił.

Wspomnieliśmy o sprawie daney panującemu przez klasę historyi i literatury Institutu. Lavesque wyraził, że naczelnicy Francuzkiej rewolucyi dzieiopisom narodowym nakazali milczenie, ażeby o niesłychanych zbrodniach wiedzieć nie mogła potomność, a historia w rozwalinach ustaw towarzyskich zagrzebaną była. Czas nakoniec przyszedł, że Francya domowych dzieiów wstydzic się nie powinna. To samo wywodził obszerniey Dacier, i pokazał że od r. 1789 do r. 1808 Philologia, historia, nauka starożytności prawie zarzucone zostały w narodzie naszym; ubolewał nad zniszczeniem dawney Akademii napisów i nauk wyzwolonych; są ieszcze ludzie uczeni, lecz tych rząd ma dzielniey zachęcić, ażeby następców ukształcili; zostało w narodzie kilku mężów doskonałych, lecz codzien zmniejsza się liczba, chociaż nie ostygła gorliwość wydania dzieła pracowite dla pożytku ziomków. W lepszym stanie iest Geografia, języki Orientalne, literatura; mówił o księdze praw nowej, do której pisania wpływały członki Institutu; historia mając unastusta zamknięte przez Jakobinów imieniem wolności mniemany, szukała zchronienia u narodów postronnych; tam kwitneli Muller, Mitfort, i kilku innych dzieiopisów.

Z Włoskich i Dalmackich portów mamy wiadomość, że nawałność oddaliła eskadrę Angielską,

która Smyrnę zamykała; korzystając z tego zdarzenia statki obojętne w znaczney liczbie wyszły na morze i trafiły pomyslnie do Trieste i Wenecyi, gdzie teraz kawa Arabska Moka zwana, bawełna, inne produkta i towary Tureckie są w mierney cenie.

Gdy śmiertelne zwłoki Senatora Perregaux do Pantheonu przenoszono, szli za trumną X. Gdański Marszałek Lefebvre, Kanclerz Lacepede, Senator Clement. Zmarły bogacz wszystkim sługom swoim, ich żonom i dzieciom zostawił pensye dożywotnie bardzo znaczne. Urodził się w Neufchatel z rodziców ubogich, przyszedłszy do Paryża długo służył w handlowych domach, majątku zebrał kilkadziesiąt millionów, którego dziedzicami są syn i córka małżonka G. Marmont; podczas rewolucyi nie raz musiał unosić życie przed łakomstwem Jakobinów; ten bankier w czasach trudnych utrzymać potrafił kredyt Francuzki za granicą.

Księgę praw cywilnych Francuzkich kazano wprowadzić do Etruryi; trybunał apellacyjny postanowiono w Florencyi. Compiegne dawny pałac Królów naszych śpiesznie naprawić i uporządzić kazano. Słychać że Napoleon wkrótce pośpieszy za W. X. Berg i Chwii przez Hiszpanię do Lisbony; w czora odprawił wielką radę, na którą przedniejszych Senatorów zaproszono. Gdy Senatowi doniósł o wyznaczeniu X. Borghese Guastalla na urząd Generala Gubernatora departamentów Francuzkich we Włoszech; ten przez deputatów pochwalając wybor oświadczył, że prowincye Włoskie im bardziey są oddalone od stolicy Monarchii, tém więkzszy opieki potrzebują; miły zapewne i przypodobany będzie Piemontczykowi i Ligurom synom Francyi przysposobionym rząd X. Borghese, którego imie od kilku wieków światu znaiome, iasnieie na monumentach naypięknieszych w Rzymie.

BERLIN d. 6 Marca. Jeszcze prowincye Pruskie upadają pod ciężarem kontrybucyi, sam Magdeburgski kraj pozostały na prawym brzegu Elby winien iest Francuzom 12 mill. franków; rozkazano żeby odtąd płacił po 260 t. talarów co miesiąc pod boiaźnią exekucyi wojskowej. Prussy wschodnie ucierpiały więcey nad innych, ludność zmniejszona emigracją, chorobami &c. zaniedbane rękodzieła i rolnictwo, długi wielkie, niedostatek zboża, bydła, koni, smutną przyszłość wystawiały. Król chcąc złemu ile możności zaradzić, pozwoił obywatelom zgromadzić się na radę powszechną, do której stany wszystkie bez wyłączenia żadnego wybrały pełnomocników; ci od nieiakięgo czasu zatrudniają się w Królewcu szukaniem środków, naydogodniejszych tak nagłej potrzebie. Nic pewnego nie wiemy, iak rychło Król nasz z familią i dworem powróci do teystolicy. Minister stanu Stein dziś przybył. W okolicach Hamburga stojące woysk Francuzkich dywizye czynią gotowość do marszu, ciągnąc mające do Danii. W Hiszpańskich woyskach tamże będących pod kommandą Margrabiego La Romana widać poruszenie.